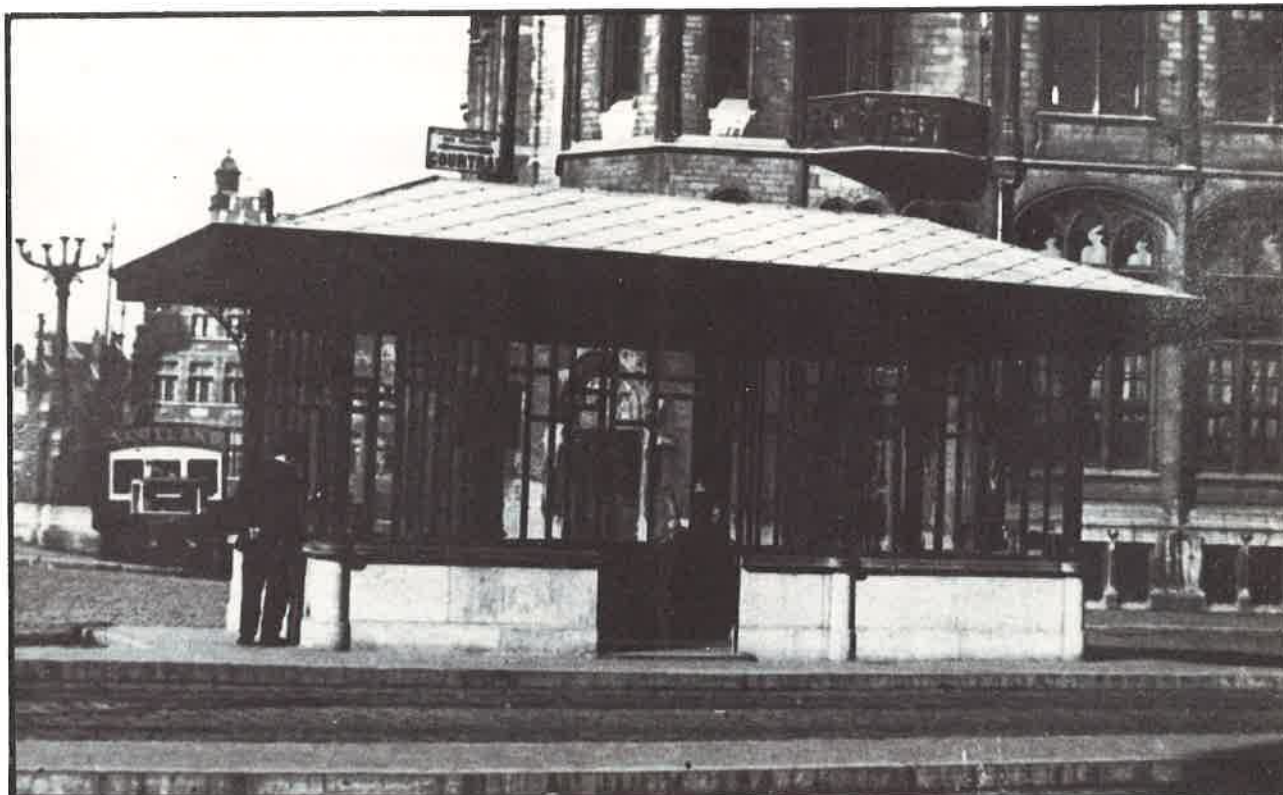

Het schuilhuisje op de Korenmarkt anno 1927 (foto archief MIVG).

Gent, Museum voor Industriële Archeologie en Textiel

In 1927 is de muziekkiosk op de Korenmarkt (bouwjaar 1897) aan de zijde van de hoofdpost tegenover het Hazewindstraatje, om verkeerstechnische redenen gesloopt. Het dienstlokaal annex wachtlokaal voor tramreizigers en krantenkiosk van de *Tramways Electriques de Gand* dat zich in de sokkel bevond werd overgebracht naar de huidige gebouwtjes, resp. in het beglaasd schuilhuisje midden de Korenmarkt tegenover de hoofdingang van de Sint-Niklaaskerk en in de krantenkiosk tegen de voorgevel van dezelfde kerk aan de zijde van Klein Turkije.

Het schuilhuisje bestaat uit een transparante structuur gedragen door decoratieve gietijzeren zuilen boven een arduinen plint. Het sterk overkragend dak met sober versierde goot wordt gedragen door gekrulde smeedijzeren consoles en was oorspronkelijk afgedekt met vierkante zinken platen. De oorspronkelijke kleurgeving lag binnen de donkergroene toonaarden.

Gelijkaardige type-gebouwtjes waren eertijds aan te treffen op het Woodrow Wilsonplein (tegenover de beide filmzalen aldaar, en tot het eind der jaren 1950 gedeeltelijk in gebruik als krantenkiosk), op Meulestede (tegenover de Sint-Antoniuskerk - terminus vroegere tramlijn 6) en aan de "Sterre" (terminus voormalige tramlijn 8). Dit type schuilhuisje was in voege gekomen in de jaren 1920, ter vervanging of aanvulling der rechthoekige in

houtvakwerkbouw opgetrokken dienst- en schuilhuisjes annex krantenkiosk, daterend van de Gentse wereldtentoonstelling van 1913 (o.a. aan het Sint-Annaplein naast het Zuidstation, nabij de Sint-Jacobskerk op de Vlasmarkt,...).

De vormgeving van deze schuilhuisjes, met reminiscenties uit de "Belle-Epoque"-stijl, bleef nagenoeg onveranderd gedurende het Interbellum, en zelfs in andere steden o.a. te Antwerpen vormden zij een herkenningspunt in het straatbeeld.

Met de enkele tramrijtuigen uit de "glorietijd" van de oude elektrische tram van Gent die bewaard bleven, vormt dit dienstgebouwtje een laatste getuige uit die periode.

Aangezien de industrieel-archeologische waarde onmiskenbaar is zal het schuilhuisje worden ontmanteld en tijdelijk ondergebracht in de reserves van het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel, in afwachting van een latere verantwoorde rekonstruktie in een museologisch kader.

Samen met het vroeger aanbod van de M.I.V.G., enkele oude tramrijtuigen van het Gents model in het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel onder te brengen, kan dit gerekonstrueerd schuilhuisje één van de attractiepunten van het toekomstig museum worden.

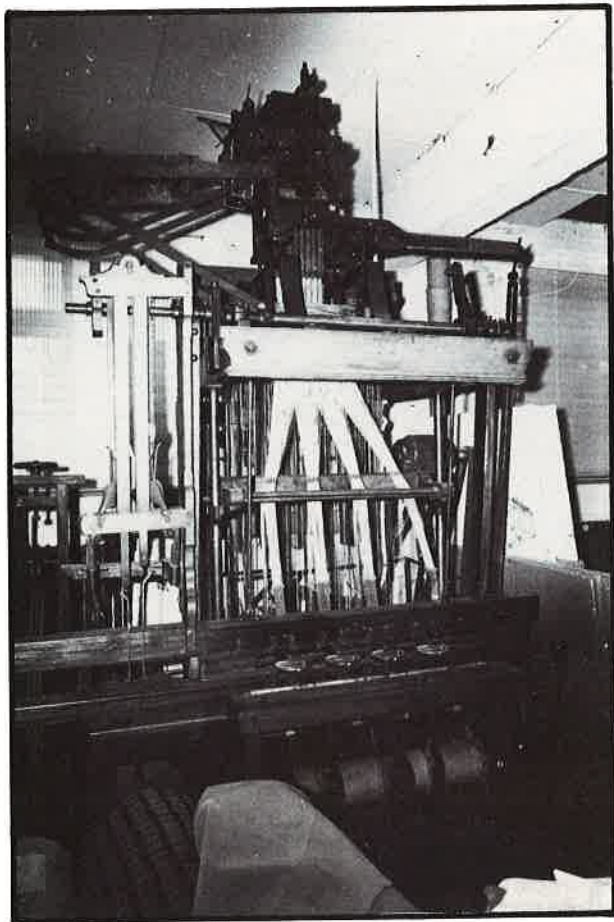
Mechanisch bandweefgetouw voor zilver- en goudlint

Door de Vereniging voor Industriële Archeologie en Textiel werd een mechanisch bandweefgetouw verworven voor het weven van resp. 4 en 8 linten. Het is vermoedelijk afkomstig van de streek van Lyon of St.-Etienne (Frankrijk).

Het getouw was tot een paar jaren terug in gebruik bij het bedrijf Seymour te Kortrijk voor het weven van zilver- en goudlint bestemd voor kepi's, hoofddeksels, uniformen en aanverwanten.

Het vormt het pronkstuk van de studie annex tentoonstelling over "passementerie" die door het Centrum van Oude Technieken van het V.I.A.T. wordt voorbereid.

Een eerste kennismaking met de "passementerie" is reeds mogelijk via een brochure te verkrijgen aan de prijs van 80 frank.

BIBLIOTHEEK

Tussen de vele duizenden boeken en tijdschriften die aan het museum in het laatste kwartaal werden geschonken, de volgende belangrijke antiquaria :

"Industrie du cuir en Belgique (rijk geïllustreerd, 1830-1930), "Les usages du demi-monde" (tweede helft 19de eeuw), "Extrait du registre des Arrêtes de la Mairie de la Ville de Gand" (1795-1800), "Règlement et tarif pour la perception de l'octroi municipal de la Ville de Gand", "Ordonnance et règlement concernant le marché aux toiles de la Ville de Gand", e.d. (1798-1806), "De geschiedenis van Vooruit en de Socialistische werkersbeweging sedert 1870" (De Witte, geïllustreerd, 1897), "Een terugblik, proeve eener geschiedenis der Gentsche Arbeidersbeweging gedurende de XIXde eeuw" (geïllustreerd, 1911), gebundelde publicaties betreffende bewaarscholen en zondagsscholen te Gent (1810), Brussel (1842-1843-1845-1846-1848), Brugge (1844-1847), Sint-Joost-ten-Noode (1849-1850), "School Architecture - contributions to the improvement of school-houses" (rijk geïllustreerd, 1854), "Enquête sur le travail et la

Burrington, Ludlow county, Engeland

In het kader van het Congres "Ironworks & Iron monuments : Conservation & Adaptive Use" dat van 21 tot 25 oktober 1984 doorging te Ironbridge (Engeland), werd o.a. een bezoek gebracht aan de oudste getuigen van het gebruik van gietijzer. Merkwaaardige relictten die wij onze lezers niet willen onthouden.

Buiten tegen het koor van de kerk van Burrington nabij Ludlow nl. liggen de gietijzeren grafstenen van een aantal leden van een geslacht van zg. *ironmasters* die in de 17de- en 18de eeuw aldaar een belangrijk streekcentrum voor ijzerproductie uitbaatten.

De hierbij afgebeelde exemplaren, alhoewel reeds daterend van resp. 1619 en 1674, illustreren de duurzaamheid van het gietijzer bij regelmatig onderhoud.

△ Gietijzeren grafstenen uit de 17de eeuw (foto M.I.A.T.) ▷

condition physique et morale des ouvriers employés dans les manufactures de coton à Gand" (Mareska en Heymann, 1845), "Rapports sur les mesures à prendre pour la propreté des rues, la construction et le curage des égouts de la ville de Gand" (geïllustreerd, 1849-1850), "Projet d'Association financière pour l'Amélioration, les Habitations et l'Assainissement des Quartiers habités par la classe ouvrière à Bruxelles" (Ducpétiaux, rijk geïllustreerd, 1846), "Ministère de l'interieur - Instructions concernant la construction et l'ameublement des maisons d'école" (rijk geïllustreerd, 1875).

"Principes administratifs et applications en matière de travaux publics" (De Pauw, geïllustreerd, 1849), "Het Volksleven in het Straatlied" (Vankerhove en Lepage, 1932), "Vorbereitungsmaschinen der mechanischen Weberei" (atlas ca. 1900), "Mechanische Webstühle" (atlas 1894), "Tattersall & Holdsworth (Enschede) Gronay, Westphalie en Burnley (Angleterre), catalogue 1907" (rijk geïllustreerd), "Modern Cotton opening, mixing and

blowing machinery", "Carding, combing and preparing machinery for cotton", "Catalogue descriptif des machines de filature et de tissage du coton", (Platt Brothers, rijk geïllustreerd, eerste kwart XXste eeuw), "Modern textile machinery" (catalogus Brooks & Doxery, rijk geïllustreerd, 1920), "Encyclopedie Roret (rijk geïllustreerd) : "Fabrication des colles" (1901), "Fabrications des cirages et produits d'entretien" (1932), "Manuel complet du cordier" (1929), "Briquets, allumettes, lumière électrique" (1903), "Typographie" (1931), "Dessinateur et imprimeur lithographe" (1932), "Graveur en creux et en relief" (1899), "Savonnier" (1883), "Fabric de couleurs" (1884), "Fabricant de Vernis" (1908), "Verrier-glaces et cristaux" (1900), "Chaudronnier" (atlas ,

1904), "L'Histoire naturelle des crustacés" (2dln., 1836), "Fabrication et emploi de la levure" (1903), "Sculpture sur bois" (1886), "Ponts et chaussées-ponts en bois et fer (deel 1) en maçonnerie (deel 2)" (1881), "Routes et chemins" (1868), "Mouleur en platre" (1904), "Fleuriste artificiel et feuilagiste" (1901), "Teinturier - couleurs d'aniline" (1890).

Deze werken zijn te raadplegen op de bibliotheek van het M.I.A.T. - gezien hun hoge waarde zijn deze niet uit te lenen.

De TV-Willem van Oranje geëxposeerd

Willem van Oranje werd zowat 400 jaar terug, om precies te zijn, in 1584 te Delft vermoord. Om deze markante figuur van de geschiedenis van de Noordelijke én de Zuidelijke Nederlanden te herdenken is 1984 tot Oranjejaar uitgeroepen geworden.

Een televisieserie, die een hoge kijkdichtheid haalde zowel bij de BRT als de NOS, was ongetwijfeld dé blikvanger.

Deze TV-serie leidde tot het opbouwen van een tentoonstelling van de schitterende kostuums en rekwisieten en zelfs gehele dekors die daarvoor werden gebruikt. Men krijgt hier een zeldzame gelegenheid rustig kennis te maken met het vakwerk van ongeveer 250 medewerkers. Uniek, omdat het gebruikelijk is dat na een productie alle attributen worden teruggestuurd en de dekors vernietigd.

In deze tentoonstelling zijn enkele dekors en scènes gereconstrueerd, waarbij de vakkennis der ontwerpers, rekwisiteurs, kostuumspecialisten, grimeurs, dekorbouwers, houtbewerkers, meubelmakers, stoffeerdere en dekkorateurs duidelijk wordt.

Als animatie bij de tentoonstelling worden een reeks voordrachten en 16de-eeuwse banketten georganiseerd. De thematische voordrachten behandelen: "Een omstreden feuilleton: Willem van Oranje", "De mode in de 16de eeuw", "Willem van Oranje, de TV-serie geëxposeerd" en "Willem van Oranje, Vrijheid, Verdraagzaamheid en de Valoistapjten".

Er worden tevens in het historisch kader van het kasteel van Poelke 16de-eeuwse banketten en zg. soldatenmaaltijden opgediend.

Bediening, muzikanten, gemakkelijheden zijn aangepast aan de geëvoerde periode.

Zo wordt op een unieke wijze het belang van de televisie én het museum voor de geschiedeniseducatie toegelicht.

Inlichtingen en inschrijvingen p/a Historisch Museum van de Vlaamse Strijd, Museumstraat 103, 9880 Aalter-Bellem tel. 091/74 34 99.

Oud landbouwgereedschap

Nederlandstalig bibliografisch en ikonografisch bronnenmateriaal voor het inventariseren van het landbouwgereedschap in Vlaanderen, periode 1850-1914.

Een systematisch en rijk geïllustreerd bibliografisch naslagwerk waarin meer dan 300 verschillende landbouwgereedschappen en -machines uit de vermelde periode worden behandeld in alfabetische volgorde.

Het werk bevat tevens een uitgebreid algemeen overzicht van het beschikbare bronnenmateriaal voor de studie van het landbouwgereedschap en uitgebreide indexen van de in het werk opgenomen Algemeen Nederlandse woorden, dialect- en gewestelijke woorden en de vreemdtalige woorden. In totaal bijna 800 bladzijden onmisbare informatie voor musea, verzamelaars en vorsers!

Bestelling 2.300 F + 200 F (verzendingskosten) op rekening 001-1265679-02 van Arnold Eloy, Groot-Brittanniëlaan 43, 9000 Gent.

Dit tijdschrift werd gezet op een Brother CE-70 van FERNAND DE WOLF & Co p.v.b.a.

Mageleinstraat 21 9000 Gent Tel. 091/25 36 68 - 23 88 42